

PTSD hos børn og unge (1-18 år) efter trafikulykke

Holgaard, Ragnhild; Møller, Mette

Published in:
Nyhedsbrevet trafiksikkerhedsforskning

Publication date:
2018

Document Version
Peer reviewed version

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Holgaard, R., & Møller, M. (2018). PTSD hos børn og unge (1-18 år) efter trafikulykke. *Nyhedsbrevet trafiksikkerhedsforskning*, 42. <http://www.trafiksikkerhedsforskning.dtu.dk/Arkiv/Nr-42/PTSD-hos-boern-og-unge-efter-trafikulykke>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

PTSD hos børn og unge (1-18 år) efter trafikulykke

En ny litteraturundersøgelse har fundet, at op imod hvert femte barn eller unge får PTSD efter en trafikulykke, hvilket understreger et behov for screening og behandling.

Af Ragnhild Holgaard (videnskabelig assistent) og Mette Møller (seniorforsker)

Børn og unge er hvert år udsat for trafikulykker, og mange børn og unge får skader eller dør i disse ulykker. Ud over død og personskade kan trafikulykker også medføre negative psykologiske eftervirkninger hos overlevne efter trafikulykker, fx *Post-traumatic Stress Disorder* (PTSD). PTSD kan opstå, når individet har været udsat for en traumatisk hændelse, fx en trafikulykke. Tidligere forskning har desuden fundet, at PTSD i barndommen kan have langvarig betydning for barnets efterfølgende livskvalitet. Derfor har et forskerhold fra Kina og Canada undersøgt, i hvilket omfang, børn og unge får PTSD efter at have været udsat for en trafikulykke.

DSM-5 og PTSD

Forskerne har taget udgangspunkt i den definition af PTSD, som findes i *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (DSM-5). DSM-5 er et af de to diagnosesystemer, som almindeligvis anvendes til diagnosticering af psykiatriske lidelser. Ud fra DSM-5 er PTSD karakteriseret ud fra 4 kategorier af symptomer: "negative forandringer i tanker og humør", "genoplevelser", "øget alarmberedskab" og "undgåelse" (se desuden faktaboks). Symptomerne skal have været i mindst 1 måned, før man kan diagnosticeres med PTSD ud fra DSM-5.

Faktaboks: Eksempler på symptomkategorier for PTSD i DSM-5

Negative forandringer i tanker og humør: kan ikke huske dele af traumet, overdrevne negative tanker om selv/omverden, nedsat interesse i aktiviteter, kan ikke føle sig glad.

Genoplevelser: Uønskede minder, mareridt, flashback, følelsesmæssig eller fysisk reaktion på ting, som minder en om den traumatiske hændelse.

Øget alarmberedskab: kan ikke sove, irritabel eller aggressiv, risikobetonet adfærd, koncentrationsbesvær, øget vagtsomhed.

Undgåelse: Undgåelse af traumerelaterede tanker eller ydre påmindelser om traumet.

Kilde: www.brainline.org/article/dsm-5-criteria-ptsd

Litteraturundersøgelse

Forskerne har søgt efter litteratur, som undersøger forekomsten af PTSD hos børn og unge efter trafikulykker. I alt blev 11 artikler inkluderet i litteraturundersøgelsen. De 11 undersøgelser var foretaget i fem forskellige lande. Størstedelen var foretaget i USA og Storbritannien, og en enkelt var foretaget i henholdsvis Grækenland, Frankrig og Kina. Deltagerne havde en gennemsnitsalder på 6-14 år, og undersøgelserne blev udført 1-18 måneder efter ulykken. For 10 af undersøgelserne blev deltagerne rekrutteret igennem hospitaler og for en enkelt undersøgelse blev deltagerne rekrutteret igennem politirapporter.

PTSD blandt børn og unge

Samlet set inkluderede alle 11 undersøgelser 1532 børn og unge, hvoraf 329 blev identificeret som lidende af PTSD. Forekomsten af PTSD varierede dog meget i de forskellige undersøgelser fra 4,9% til 41,1%. Forskerne har beregnet en samlet forekomst baseret på alle undersøgelserne (pooled

prevalence) på 19,95%. Dette betyder, at de samlet set har fundet, at næsten en femtedel af de børn og unge, som bliver involveret i en trafikulykke, får PTSD efterfølgende.

På tværs af undersøgelserne kunne man se forskellige mønstre i forekomsten af PTSD. Således fik piger oftere PTSD end drenge. Tilsvarende var der også forskel på forekomsten alt efter, om undersøgelsen var foretaget i USA eller i Storbritannien, hvor undersøgelser fra Storbritannien fandt en højere forekomst end undersøgelser fra USA. Tabel 1 viser en oversigt over et udvalg af forskernes samlede resultater.

Tabel 1: Samlet forekomst af PTSD for forskellige undergrupper.

Undergruppe	Baseret på antal undersøgelser	Antal deltagere med PTSD	Antal deltagere i alt	Forekomst af PTSD i undergruppen
Undersøgelsestidspunkt				
< 3 måneder	5	128	540	23,49%
≥ 3 måneder	5	194	942	17,76%
Land**				
USA	4	69	472	14,93%
Storbritannien	4	99	364	25,46%
Køn*				
Dreng	4	114	510	22,21%
Pige	4	118	391	34,45%
Trafikanttype				
Passager i bil	3	40	130	30,37%
Fodgænger	3	36	118	30,34%
Cyklist	3	23	116	19,65%

*Signifikant forskel på $p < 0,05$

**Signifikant forskel på $p < 0,001$

Forskerne påpeger selv, at tidligere litteratur har fundet, at forekomsten af PTSD falder, jo længere tid efter ulykken man undersøger for PTSD. Det er derfor i øjnefaldende, at denne undersøgelse ikke finder en signifikant forskel mellem forekomsten af PTSD målt på forskellige tidspunkter. Forskerne foreslår, at dette skyldes, at den aktuelle undersøgelse er baseret på relativt få tidligere undersøgelser.

Det er desuden interessant, at der ikke findes nogen signifikant forskel på forekomsten af PTSD som følge af, hvilken trafikanttype barnet var under ulykken. Dette kan dog muligvis også afspejle, at undersøgelsen er baseret på så få tilfælde.

Problemets omfang

Forskerne fremhæver, at den fundne samlede forekomst for de 11 undersøgelser på 19,95% er mindre end forekomsten af PTSD fundet i forbindelse med andre typer af traumatiske hændelser undersøgt for forskellige aldersgrupper, fx jordskælv (23,66%), voksne trafikofre (22,25%), voksne med akut ortopædisk skade (26,6%) and børn i krigszoner (47%).

Samtidig er forekomsten af PTSD blandt børn involveret i trafikulykker højere end den samlede forekomst af PTSD for alle aldersgrupper fx blandt overlevne fra oversvømmelser (15,74%), patienter med slagtilfælde (13%), patienter med kronisk smerte (9,7%) og patienter med brystkræft (9,6%).

Forskerne understreger, at den høje forekomst af PTSD blandt børn efter trafikulykker understreger nødvendigheden af at afsætte ressourcer til at screene for PTSD og til om nødvendigt at behandle – særligt i lyset af, at PTSD i barndommen kan have langvarige negative konsekvenser for livskvaliteten.

Litteratur:

Dai, W., Liu, A., Kaminga, A., Deng, J., Lai, Z. & Wen, S. (2018). Prevalence of posttraumatic stress disorder among children and adolescents following road traffic accidents: A meta-analysis. *The Canadian Journal of Psychiatry*, DOI: 10.1177/0706743718792194 s. 1-11.